

Amsterdamse proef: minder regels voor winkeliers en caféhouders

Gemeenteraad stemt vandaag over eerste ‘regelluwe’ zone

Harmen van der Meer en Ilse Zeemeijer
[Amsterdam](#)

Minder regels, belasting en handhaving en meer vertrouwen in de ondernemer. Amsterdam stemt woensdag als eerste gemeente in Nederland over ‘regelluwe’ zones voor winkelstraten en horeca. De stad hoopt dat de winkelstraten met hoge leegstand door het afschaffen van regels weer gaan bruisen. De praktijk blijkt weerbarstig: ook in de zogeheten ‘freezone’ worden de risico’s zoveel mogelijk afgedekt.

De Amsterdamse lijst met regels die in een ‘regelluwe’ of ‘regelvrije’ zone kunnen worden afgeschaft, lijkt haast te mooi om waar te zijn. Zo kan er een streep door de exploitatie- en terrasvergunning, de twee papiertjes die een ondernemer nodig heeft om een terras te starten.

Ook de belasting die ondernemer moeten betalen voor het uithangbord op de stoep, de zogenaamde precariobelasting, kan in de prullenbak. Mogelijk wordt ook de drank- en horecavergunning afgeschaft, als onderdeel van een landelijk experiment. De hoofdstad is ambitieus, zo zei wethouder Kajsa Ollongren onlangs in de raad. Amsterdam wil Den Haag laten zien wat er mogelijk is.

Als de politici het voorstel goedkeuren, heeft de Jan Evertsenstraat de primeur. Deze straat kwam vijf jaar geleden in het nieuws door de moord op een juwelier. Sindsdien proberen 300 ondernemers en bewoners van de winkelstraatvereniging ‘Jan Eef’ het imago van ‘no-go-area’ van zich af te schudden. De straat bestaat nu uit een bonte mix van ondernemers, van ouderwets buurtcafé ‘t Stoplicht tot de hippe koffiezaak White Label Coffee en een Albert Heijn.

Ondernemers zijn nog lang niet tevreden. ‘Dit is nog steeds een hele lelijke winkelstraat’, zegt Petra Verwaal van kleding- en interieurwinkel Things I like Things I love. ‘Tachtig procent van de winkels bestaat uit belwinkels en shoarmazaken. De straat is niet inspirerend.’

De ‘regelluwe’ zone moet daar verandering in brengen, zegt VVD-raadslid en initiatiefnemer Marja Ruigrok. ‘Initiatieven van ondernemers en burgers moeten meer ruimte krijgen. Je mag niet zomaar spullen op de straat zetten, een terras inrichten of alcohol schenken. In een regelluwe zone moet dat straks zonder vergunning kunnen. Ook bestemmingsplannen, die vaak een belemmering zijn, worden flexibel gemaakt.’

Sinds de straat op de lijst met proeflocaties staat, krijgt Jeroen Jonkers van de winkelstraatvereniging veel vragen van winkeliers. ‘Mag ik nu alles?’ ‘Nee’, zegt hij resoluut. ‘Ook in een regelluwe zone moet je met alle belangen rekening houden. Als je een terras wilt beginnen, moet je eerst met de burens praten.’ Dit is de zwakke plek van de ‘freezone’. ‘Als iedereen een voorstel goed moet keuren, dan gebeurt er niets.’

Politici en ambtenaren moeten door het experiment uit hun comfortzone, benadrukt Jonkers. Dit is makkelijker gezegd dan gedaan. In het raadsvoorstel staan talloze voorwaarden. Zo kan er

De hoofdstad is ambitieus: Amsterdam wil Den Haag laten zien wat er mogelijk is

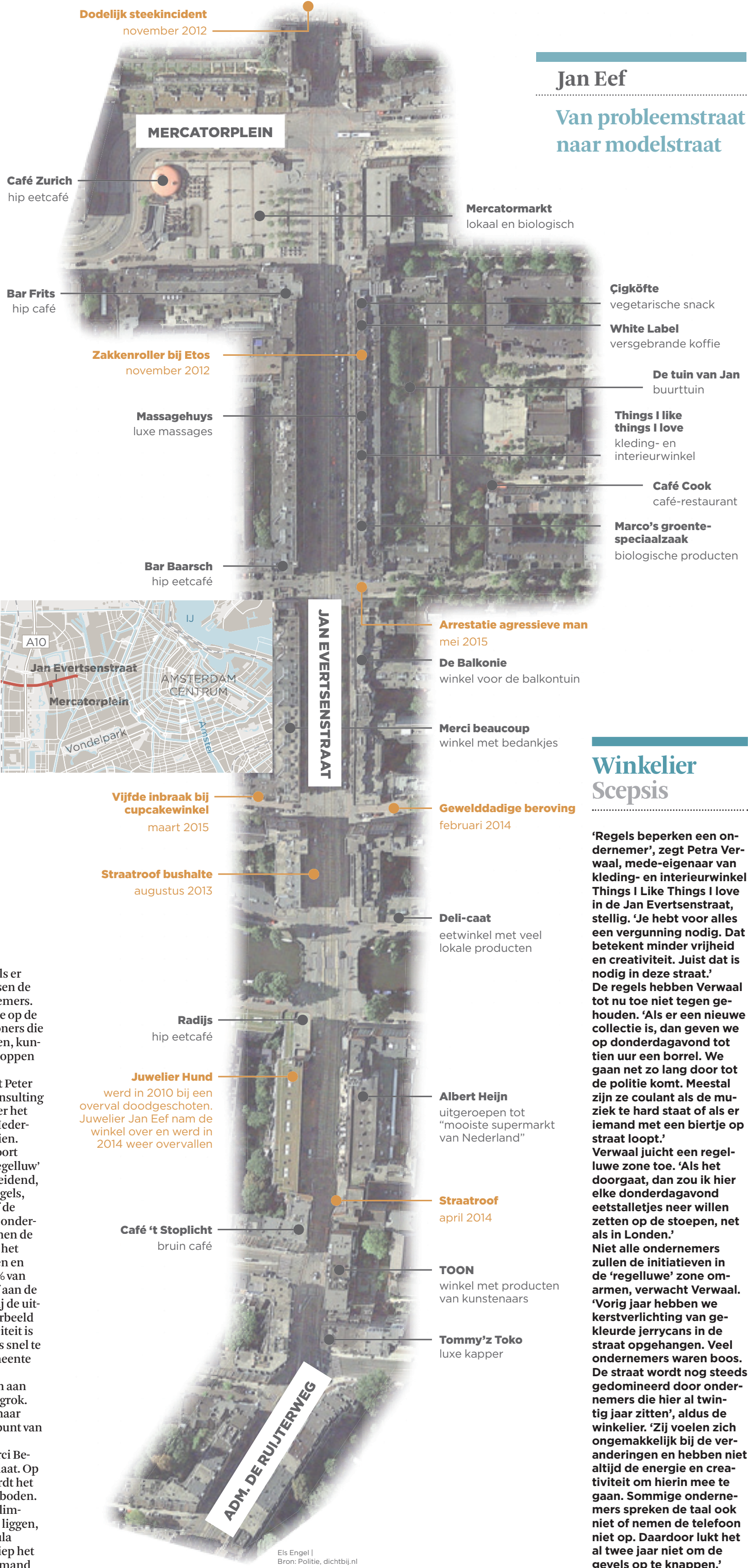
pas een regelluwe zone komen als er een convenant is afgesloten tussen de gemeente, bewoners en ondernemers. Een geschillencommissie ziet toe op de naleving van de afspraken. Bewoners die er bij de commissie niet uitkomen, kunnen alsnog bij de overheid aankloppen of naar de rechter stappen.

‘Dit is typisch Nederland’, zegt Peter Bex lachend. Zijn bedrijf Sira Consulting adviseert de overheid al jaren over het verminderen van de regeldruk. ‘Iedereen wil zich er altijd mee bemoeien. Dat maakt het moeilijk om dit soort afspraken te maken.’ De term ‘regelluw’ of ‘freezone’ is daarom ook misleidend, concludeert Bex. ‘Er zijn altijd regels, ook in deze zones.’ De vraag is of de freezone het juiste middel is om ondernemerschap te stimuleren. ‘Binnen de bestaande wet- en regelgeving is het al mogelijk om te experimenteren en uitzonderingen te maken. In 70% van de gevallen voldoet een initiatief aan de regels, maar ligt het probleem bij de uitvoering van de gemeente. Bijvoorbeeld omdat er te weinig geld en capaciteit is om voorstellen van ondernemers snel te behandelen. Daar moet een gemeente zich eerst op concentreren.’

Ook daar wordt in Amsterdam aan gewerkt, benadrukt raadslid Ruigrok. ‘Snelheid in de dienstverlening naar ondernemers is een ander actiepunt van dit college.’

Voor trouwkaartenwinkel Merci Beaucoup komt het experiment te laat. Op het reclamebord op de stoep wordt het winkelpand ter overname aangeboden.

Klanten laten de winkel met glimmend roze bruidsartikelen links liggen, zegt de man van eigenaresse Youla Alagahgi. ‘Twintig jaar geleden liep het hier storm. Nu komt er bijna niemand meer. Een regelvrije zone gaat daar niets in veranderen.’

Winkelier Sceptis

‘Regels beperken een ondernemer’, zegt Petra Verwaal, mede-eigenaar van kleding- en interieurwinkel Things I Like Things I love in de Jan Evertsenstraat, stellig. ‘Je hebt voor alles een vergunning nodig. Dat betekent minder vrijheid en creativiteit. Juist dat is nodig in deze straat.’ De regels hebben Verwaal tot nu toe niet tegen gehouden. ‘Als er een nieuwe collectie is, dan geven we op donderdagavond tot tien uur een borrel. We gaan net zo lang door tot de politie komt. Meestal zijn ze coulant als de muziek te hard staat of als er iemand met een biertje op straat loopt.’ Verwaal juicht een regelluwe zone toe. ‘Als het doorgaat, dan zou ik hier elke donderdagavond eetstalletjes neer willen zetten op de stoepen, net als in Londen.’ Niet alle ondernemers zullen de initiatieven in de ‘regelluwe’ zone omarmen, verwacht Verwaal. ‘Vorig jaar hebben we kerstverlichting van gekleurde jerrycans in de straat opgehangen. Veel ondernemers waren boos. De straat wordt nog steeds gedomineerd door ondernemers die hier al twintig jaar zitten’, aldus de winkelier. ‘Zij voelen zich ongemakkelijk bij de veranderingen en hebben niet altijd de energie en creativiteit om hierin mee te gaan. Sommige ondernemers spreken de taal ook niet of nemen de telefoon niet op. Daardoor lukt het al twee jaar niet om de gevels op te knappen.’

